

γούν (ὅτι ὁ θρασύδειλος εἶναι ἀμείλικτος μὲν διώκτης τοῦ ἀσθενεστερέου, ἀνανδρότατος δὲ πρὸ τοῦ ἰσχυροτέρου).

ἀτυχούλλης ἐπίθ. Πελοπν. (Μάν.)

Ὑποκορ. τοῦ ἐπιθ. **ἀτυχος** διὰ τῆς καταλ. -οῦλλης. Ἀτυχῆς πώς: Ἀτυχούλλης εἶναι ὁ κακομοίρης, δέ δοῦ πάνε καλὰ οἱ δουλειές του. Συνών. **ἀτυχούτσικος**.

ἀτυχούτσικος ἐπίθ. πολλαχ.

Ὑποκορ. τοῦ ἐπιθ. **ἀτυχος** διὰ τῆς καταλ. -οῦτσικος. Ἀτυχούλλης, ὁ ἰδ.: Ἀτυχούτσικος εἶναι ὁ καημένος, δὲ βλέπει προκοπή.

ἀτυχῶ λόγ. σύνηθ.

Τὸ ἀρχ. **ἀτυχῶ**.

Εἶμαι ἀτυχῆς, δὲν ἔχω καλὴν τύχην, ἀποτυγχάνω: Ἀτυχῆσε ὁ γάμο του-ὁ ἐμπόριό του-ὁ τοῖς δουλειές του κττ.

ἀτυχωμένος ἐπίθ. Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. **ἀτυχος** κατὰ τὰς εἰς -ωμένος μετοχάς. Δυστυχῆς: Ἀτυχωμένε μου! Συνών. ἰδ. ἐν λ. **ἀτυχος** 1.

- **ἀτωρας** κατάλ. πολλαχ.

Ἀπеспάσθη ἐκ Λατιν. λέξεων οἶαι **βιγλάτωρας**, **μαντάτωρας** κττ. Πβ. καὶ ΣΞανθουδ. ἐν Ἀθηνᾶ 28 (1916) Λεξικογρ. Ἀρχ. 143.

Δι' αὐτῆς σχηματίζονται ὀνόματα ἐξ οὗς. δηλοῦντα τὸν δρῶντα, οἶον: ἀπόκρισι-ἀποκρισιάτωρας κττ.

αὐγάζω Καππ. (Σινασσ.) Πάρ. Πελοπν. (Λακων.) κ.ά. βγάζω Καππ. (Φάρας.) φκάζω Καππ. Παρατ. εὔγασκεν Καππ. (Φάρας.)

Τὸ ἀρχ. **αὐγάζω**.

1) Ἀκτινοβολῶ, λάμπω ἐνθ' ἄν.: Ἀσμ.

Ὁ ἥλιος ἐβασίλευε καὶ τὸ φεγγάρι αὐγάζει, ποῦς ἔχει πόνο ὅς τὴν καρδιά καὶ δὲν ἀναστενάζει!

Λακων. Συνών. ἰδ. ἐν λ. **ἀστραποκοπῶ**. 2) Ἀνατέλλω Καππ. (Φάρας.): Βγάζει ὁ ἥλιος. Ὁ φέγγος εὔγασκεν.

3) Ἀπροσ. εἶναι αὐγῇ, ξημερώνει Καππ. (Σινασσ.) Συνών. ἀποδιεφωτίζω, ἀσπρίζω **B 4**, αὐγίζω 2, ξημερώνω, χαράζω.

αὐγαστήρα ἡ, ἀμάρτ. αὐκαστοῦρα Κυπρ.

Μεγεθ. τοῦ ἀμάρτ. οὗς. **αὐγαστήρι**, ὁ ἐκ τοῦ ρ. αὐγάζω.

Τὸ δι' οὗ καθιστῶμέν τι οἶονεῖ διαυγές, ἡθμός, ἡ τρυπητὴ κουτάλα.

αὐγερινός ἐπίθ. κοιν. αὐγερινὲ Τσακων. αὐγερινός Λυκ. (Λιβύσσ.) αὐγιρ'νός βόρ. ἰδιώμ. ἔρινός Ἰκαρ.

Τὸ μεταγν. ἐπίθ. **αὐγερινός**.

1) Ὁ λαμβάνων ὑπόστασιν περὶ τὴν αὐγὴν, ὁ τῆς αὐγῆς, ἑωθινός Μεγίστ. Πελοπν. (Μαζαίικ.)—ΔΣολομ. 121 ΣΠασαγιάνν. Ἀντίλ. 9: Παροιμ. Σημερινός τσαὶ αὐγερινός (ἐπὶ τῶν ὀλίγων χρόνον διαρκούντων, δηλ. μόνον τῆς αὐγῆς) Μεγίστ. || Ποιήμ.

Νὰ ποῦ δροσόβολη | αὔρα ξυπνάει | καὶ ψιθυρίζοντας μωσχοβολάει | ἀπὸ τὰ ἀρώματα | τὰ αὐγερινὰ

ΔΣολωμ. ἐνθ' ἄν.

Νὰ λέν τραγούδια αὐγερινὰ οἱ ποθοκερασμένες

ΣΠασαγιάνν. ἐνθ' ἄν. Συνών. **αὐγινός** 1, ***αὐγισινός**.

2) Οὗς. κατὰ παράλειψιν τοῦ προσδιοριζομένου οὗς. **ἀστῆρ**, ὁ πλανήτης Ἀφροδίτη, ὡς ἄστρον τῆς αὐγῆς, ὅταν λάμπη κατὰ τὸν ἀνατολικὸν ὀρίζοντα ὥρας τινὰς πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἀποσπερίτης κοιν.: Βγήκε-πρόβαλε-φάνηκε ὁ αὐγερινός κοιν.

|| Φρ. **αὐγιρ'νός** κι **λιτρονπόδ'** (ἀπάντησις πρὸς τὸν διηγούμενον ἀπίστευτα) Μακεδ. || Ἀσμ.

Ὅσο νὰ σκάση αὐγερινός νὰ πάη ἡ πούλεια γιόμα πολλαχ.

Βάλλει τὸν ἥλιο πρόσωπο καὶ τὸ φεγγάρι στήθη καὶ τὸν καθάρειο αὐγερινὸ χρυσὸ δαχτυλιδάκι

Κάρπ.

Δὲ θέλω ἐγὼ τὰ μῆλα σου τὰ κλοτσοπατημένα μόν' θέλω τὰ ματάκια σου, τοὺς δυὸ αὐγερινούς σου

Ἡπ. (Τσουμέρκ.)

Νὰ ναι τὰ δυὸ ματάκια της αὐγερινός καὶ πούλεια

Πελοπν.

Ὁ ἥλιος δίνει ἐμορφιά κι αὐγερινός τῇ χάρι, τὸ φεγγαράκι ἔδωκε ὅλο του τὸ καμάρι

Τῆλ.

Κοιμᾶται ὁ αὐγερινός καὶ ὁ ἀποσπερίτης ποῦ ῥταν κ' ἐβασίλευσιν μέσ' ὅς τὸ δικό μου σπίτι

Ρόδ. Ἡ λ. καὶ ὡς παρων. Ἀθῆν., ὡς ἐπών. πολλαχ. καὶ ὡς κύριον ὄν. Πόντ. (Κερασ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. **ἀστρομερίτης**, ἔτι δὲ συνών. **ἀστροτῆς αὐγῆς**, **ἀστροτῆς ἡμέρας**, **ἀστρο αὐγινός**.

αὐγῇ ἡ, κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. (Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.) αὐκῇ Κύπρ. αὐκῇ Μεγίστ. αὐγῇ Κάρπ. (Ἐλυμπ.) αὐζῇ Κάλυμν. ἀδγῇ Τῆλ. βγῇ Καππ. εὐῇ Καππ. (Σινασσ. Φάρας.) εὔη Καππ.

Τὸ ἀρχ. οὗς. **αὐγῇ**.

1) Τὸ μεταξὺ τοῦ τελευταίου μέρους τῆς νυκτὸς καὶ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου διάστημα, ὁ πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου χρόνος κοιν. καὶ Καππ. (Σινασσ. Φάρας. κ.ά.) Πόντ. (Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ. κ.ά.): Δουλεύει ἀπὸ τὴν αὐγῇ ὡς τὸ βράδυ. Σηκώθηκα τὴν αὐγῇ. Σὲ περιμένω τὴν αὐγῇ ἢ ἀπὸ τὴν αὐγῇ. Ἀπὸ τὴν αὐγῇ εἶμαι ὅς τὸ πόδι κοιν. Ἐσ' κῶθα μὲ τὴν αὐγῇ Ὁφ. Τὰς αὐγὰς νὰ ῥτης Ἰκαρ. Θὰ ξυπνήσω τοῖς αὐγῆς αὐτόθ. Νὰ σηκωθῆς τσοὶ αὐγῆς, μέσ' ὅς τὰ χαλάσματα τῆς νύχτας Νάξ. Ἐτροῶν κ' ἔπιναν ὡς τοῖς αὐγῆς Σύμ. Μέσα ὅς τοῖς αὐγῆς τοῖς βαθεῖες Σίφν. Τ' αὐγῆς ἀπάνου (κατὰ τὴν αὐγῇ) Λέσβ. Τες αὐγῆς γεννᾷ ἐν' ἀγωράκι παράμορφο (ἐκ παραμυθ.) Κῶς. || Φρ. Ἀστρο τῆς αὐγῆς (ὁ αὐγερινός, ὁ ἑωσφόρος, συνών. **αὐγερινός** 2) πολλαχ. Τῆς αὐγῆς τὸ τραγούδι (εἶδος μελωδίας ἔδομένης τὰς πρωινὰς ὥρας, συνών. **αὐγινός** 3) Κάσ. Πήρανε οἱ αὐγῆς (διὰ πᾶσαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραν πρὶν χαράξῃ) Εὐβ. (Κάρυστ.) Βαθειὰ αὐγῇ (αἱ πρῶται μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὥραι, ὁρθρὸς βαθύς) Κάρπ. Κρήτ. Κύθν. Μέγαρ. Μεγίστ. Νάξ. Σκυρ. Βαθεὰ αὐγῇ Μέγαρ. Βαθειές αὐγῆς Νάξ. Βαρετὴ αὐκῇ (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Κύπρ. || Παροιμ.

Βοηθᾷ με ἡ νύχτα κ' ἡ αὐγῇ | σὰ νὰ ἦταν μάννα κι ἀδερφή (ὅτι ἡ νυκτερινὴ ἐργασία ἀφ' ἐσπέρας καὶ τὴν πρωϊαν αὐξάνει τὸ ἔργον) Πελοπν. (Κορών.)

Βοηθᾷ σε ἡ νύχτα κ' ἡ αὐγῇ | καὶ φαίνεσαι καματερῇ (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Ἀθῆν.

Ποῦ δὲ γελάση τὴν αὐγῇ, οὐδ' ὅλη τὴν ἡμέρα (συνών. ἡ καλὴ μέρα ἀπὸ τὸ πρωὶ φαίνεται) Αἴγιν. || Ἀσμ.

Ψηλῆς ἀρχόντισσας παιδί, βαθειᾶς αὐγῆς ἀηδόνη, ὅλος ὁ κόσμος σὲ θεωρεῖ καὶ σὲ ποκαμαρώνει

Κρήτ.

Κ' ἐκεῖ πρὸς τσοὶ βαθεῖες αὐγῆς, δυὸ ὥρες νὰ ξημερώση, ῥχίσην ἡ κόρη κ' ἤκλαιε καὶ βαρσαναστενάζει

Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Μὲ νύχτα τὸν παράνυχτα, ἦτον κι αὐζῇ σκοτοῦ καὶ σιανόβρεθεν ὁ Θεὸς κι ὁ Γιάν-νης ἡτραοῦει

Κάλυμν.

